

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Ligji Nr. 04/L-131

PËR SKEMAT PENSIONALE TË FINANCUARA NGA SHTETI

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) dhe 51 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

LIGJ PËR SKEMAT PENSIONALE TË FINANCUARA NGA SHTETI

Neni 1
Qëllimi

1. Ky ligj rregullon dhe percakton:

1.1. pensionet bazike të moshës, pensionet kontribut paguese të moshës, pensionet e aftësisë së kufizuar, pensionet e parakohshme, pensionet familjare dhe pensionet invalide të punës, si pensione të Shtyllës së I-rë të financuara nga shteti;

1.2. konsolidimin, harmonizimin dhe unifikimin e skemave pensionale të aplikueshme, të cilat aktualisht financohen nga Buxheti Shteteror i Kosovës;

1.3. krijimin e një kornize ligjore të unifikuar për sigurimin e vazhdueshëm të këtyre pensioneve për shtetasit e Republikës së Kosovës si dhe për shtetasit e huaj, në përputhje me marrveshjet bilaterale të sigurimeve sociale, të cilat i nënshkruan Republika e Kosovës me shtetet perkatëse;

1.4. kriteret dhe procedurat administrative të domosdoshme për njohjen e të drejtës në pension për pagesat e pensioneve.

Neni 2 Fushëveprimi

1. Ky ligj përfshin Skemën e Pensionit Bazik të Moshës, Skemen e Pensionit Kontributpages te Moshes, Skemën e Pensionit të Aftësisë së Kufizuar dhe Skemën e Pensionit të Parakohshëm, si dhe rregullon çështjet e pensionit familjar dhe invalidor të punës, në rastet kur kontribuuesit lëndohen në punë apo fitojnë sëmundje profesionale.
2. Krijon metodologji sipas së cilës vlera e pensioneve harmonizohet dhe përshtatet me rritjet e kostos së jetesës.
3. Përcakton procedurat administrative përmes të cilave personat mund të aplikojnë për përfitimin e pensioneve.
4. Adreson trajtimin e çështjeve të pagesave të tepërta dhe pensioneve të papaguara.
5. Krijon një process, sipas së cilit personat mund të rishikojnë kushtet e pranimit për pension.
6. Krijon një rregull tranzicioni që iu takon personave që marrin pagesat e pensioneve në skemat dhe programet pensionale ekzistuese që janë duke u zbatuar, si dhe
7. Rregullon çështje të tjera nga skemat pensionale të përcaktuara më këtë akt ligjor, të cilat janë në interes dhe favor të shfrytëzuesve pensional.

Neni 3 Përkufizimet

1. Shprehjet e perdorura në këtë ligj kanë këtë kuptim:
 - 1.1. **Pension** - pagesë e rregullt mujore e paguar nga Buxheti i Republikës së Kosovës, për personin që i plotëson kushtet e pensionimit të parapara me këtë ligj;
 - 1.2. **Pensionist** - qytetari i Republikës së Kosovës, i cili i plotëson kushtet për të qenë përfitues i njërës nga skemat pensionale në Kosovë;
 - 1.3. **Mosha e pensionimit** – mosha e pensionimit, në përputhshmëri me këtë ligj, sipas kategorive të përfituesve nga skemat e pensioneve;
 - 1.4. **Pension bazik i moshës** - pensioni minimal i rregullt mujor të paguar për të gjithë qytetarët e Republikës së Kosovës, që kanë mbushur moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare, pa marrë parasysh, a ka qenë të punësuar apo jo dhe të cilët i plotësojnë kriteret e parapara me këtë ligj;

1.5. **Pension kontributpagues i moshës** - pensioni i rregulltë mujor për qytetarët e punësuar në Republikës e Kosovës, të cilët i kanë paguar kontributet, në ish Fondin Pnesional të Kosovës para datës 01.01.1999 sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin Pnesional dhe Invalidor nr. 011-24/83 (Gazeta Zyrtare e KSAK-së nr. 26/83) e të cilët i plotësojnë kriteret e paraparë me këtë ligj;

1.6. **Pensioni i pa aftësisë të perhershme** - pensioni i rregullt mujor i paguar për qytetarët e Republikës së Kosovës, bazuar në vendimin e organit përkatës të Ministrisë, të cilët i plotësojnë kriteret e parapara me këtë ligj;

1.7. **Pensioni i parakohshëm** - pensioni i rregullt mujor i paguar për minatorët e kompleksit “Trepça”, dhe minatorëve të tjerë të punësuar në minierat e tjera të Kosovës, të cilët i plotësojnë kriteret e parapara me këtë ligj;

1.8. **Pensioni invalidor i punës** - pensioni i rregullt mujor, i paguar për personat që pësojnë lëndime në punë apo fitojne sëmundje profesionale gjatë marrëdhënies së punës, të cilët i plotësojnë kriteret e parapara me këtë ligj, si dhe invalidët e punës sipas Ligjit Pnesional dhe Invalidor të aplikuar para dates 01.01.1999;

1.9. **Pensioni familjar** - pensioni i rregullt mujor i paguar për anëtarët e familjes në rast të vdekjes së të punësuarit, që ka qenë në marrëdhënie pune, të cilët i plotësojnë kriteret e parapara me këtë ligj;

1 10. **Komisioni Mjekësor** - organi i ekspertizës mjekësore , i emëruar nga Ministria për të përcaktuar gjendjen shëndetësore, përkatësisht të aftësisë së kufizuar;

1.11. **Anëtarët e familjes** - janë bashkëshorti/ja, fëmijët martesor, jashtëmartesor dhe të birësuar.

1.12. **KRRJ – Kostoja e Rregullimit të Jetesës** - kostoja e rregullimit te jetesës si metodë e përlllogaritjes së kosos së shpënzimeve ditore;

1.13. **Ministria**” - ministria përkatëse per Punë dhe Mirëqenies Sociale (MPMS)

Neni 4

Të drejtat e përcaktuara me këtë ligj

1. Per personat te cilet i plotesojne kushtet dhe kriteret e percaktuara sipas ketij ligji, sigurohen keto te drejta:

1.1. E drejta në pension bazik të moshës;

1.2. E drejta në pension kontributpagues të moshës;

1.3. E drejta në pension të aftësisë së kufizuar;

1.4. E drejta në pension të parakohshëm;

1.5. E drejta në pension invalidor të punës;

1.6. E drejta në pension familjar.

Neni 5

Sigurimi i mjeteve financiare për pagesat e pensioneve

Mjetet financiare për pagesën e të gjitha pensioneve të përcaktuara me këtë ligj, do të sigurohen nga Buxheti i Republikës së Kosovës.

Neni 6

Garantimi i pagesave të pensioneve

Qeveria e Republikës së Kosovës garanton realizmin e të drejtave për të gjitha llojet e pensioneve të përcaktuara me këtë ligj.

Neni 7

Kushtet dhe kriteret për njohjen e të drejtës për pensionin bazik të moshës

1. Pensioni bazik i moshës do t'iu paguhet të gjithë personave që janë shtetas të përhershëm të Republikës së Kosovës, të cilët posedojnë dokumentet e identifikimit dhe të cilët kanë mbushur moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare.

2. Dokumente valide të domosdoshme për njohjen e të drejtës në pension bazik të moshës janë:

2.1. Letërnjoftimi, i lëshuar nga organi përgjegjës i Republikës së Kosovës;

2.2. Vërtetimi nga Zyra Civile se është banorë i përhershëm në adresën e caktuar.

3. Përveç dokumenteve valide të përcaktuar në paragrafin 2 të këtij neni, aplikuesi me rastin e paraqitjes së kërkesës për pension bazik të moshës, duhet të paraqes edhe këto dokumente:

3.1. Fletën e aplikacionin për pension;

3.2. Llogarinë bankare, të lëshuar në njërin nga bankat që operojnë në Kosovë.

Neni 8

Kushtet dhe kriteret per njohjen e te drejtes ne pension kontributpagues te moshes

1. Te drejten ne pension kontributpagues te moshes e realizojnë të gjithë personat të cilët kanë shtetësi të Kosovës dhe të cilët:

1.1. kane mbushur moshen gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeqare ;

1.2. duhet të ketë stazh pensional kontributdhënës , sipas Ligjit për sigurimin pensional dhe invalidor nr.011-24/83(Gazeta Zyrtare e KSAK nr.26/83) para datës 1.01.1999.

1.3. ofrojnë dëshmi të vlefshme mbi pagesën e kontributeve sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor nr.011-24/83 (Gazeta Zyrtare e KSAK nr.26/83) para datës 01.01.1999;

2. Kategorizimi i shfrytëzuesve të pensionit kontributdhënës , sipas kohëzgjatjes së pagesës së kontributit sipas strukture kualifikuese dhe kriterëve tjera, përcaktohet me akt nënligjor, të cilin do ta miratojë ministria përkatëse

3. Personat te cilet i plotesojne kushtet dhe kriteret për pension kontributpagues te moshes, nuk mund te jene edhe shfrytëzues te ndonje skeme tjeter pensionale te percaktuar me këtë ligj.

4. Përjashtimisht, shfrytëzuesit e pensionit kontributpagues të moshës, dhe shfrytëzuesit e pensioneve tjera të përcaktuara me këtë ligj, mund të jenë edhe shtetasit e huaj, me shtetin e të cilëve, Republika e Kosovës, lidhë Marrëveshje Bilaterale për sigurimet sociale.

5 Dispozitat e Marrëveshjeve Bilaterale të sigurimeve sociale, të cilat i lidh Republika e Kosoves me shtetet perkatese, kanë epërsi ndaj dispozitave të këtij ligji dhe ligjeve tjera nga fusha e sigurimeve sociale.

6. Me këtë ligj u njihet stazhi i punës për pension kontributdhënës për vitet 1989-1999 punëtorëve të arsimit, të shëndetësisë dhe të tjerëve që kanë punuar në sistemin e Republikës së Kosovës,

Neni 9

Kushtet dhe kriteret për njohjen e të drejtës në pension të pa aftësisë të perhershme

1. Pensioni i paaftësisë të perhershme do t'iu ofrojë mbështetje financiare personave të përzgjedhur në përputhje me kriteret e përcaktuara me këtë ligj, sipas mjeteve të ndara për këtë qëllim nga Buxheti i Republikës së Kosovës.

2. Pensioni i paaftësisë së perhershme do t'iu paguhet të gjithë atyre personave që janë shtetas të Republikës së Kosovës, që posedojnë dokumentet e identifikimit dhe të cilët i kanë tetëmbëdhjetë (18) deri gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeç.

3. Kërkesa për pension të paaftësisë së perhershme, duhet të parashtrohet në organet perkatëse të Ministrisë, të cilat janë të instaluar në Komunitet të Kosovës.

4. Kërkesat për pension të paaftësisë së perhershme shqyrtohen dhe vlerësohen nga Komisionet Mjekësore, në Qendrat Rajonale të Administratës Pensionale.

5. Një person do të konsiderohet me pa aftësi të perhershme, nëse:

5.1. ofron dëshmi se është me pa aftësi të përhershme para se të aplikojë për pension, duke siguruar të gjitha dëshmitë mjekësore;

5.2. Komisioni Mjekësor vlerëson se ekziston pa aftësia e përhershme e punës të parashtruesi i kërkesës;

5.3. Komisioni Mjekësor vlerëson paaftësinë në kohëzgjatje për periudhën prej një (1), tre (3) apo pesë (5) vitesh;

5.4. Pas skadimit të afatëve të përcaktuara në nënparagrafin 5.3 të këtij paragrafi personi i nënshtrohet procedurës së rivlerësimit mjekësor.

6 Ministria apo Autoriteti përkatës mund t'i autorizojnë zyrtarët përgjegjës për inspektime të rastësishme apo sistematike të personave, të cilat marrin pensionin e paaftësisë së përhershme, me qëllim të verifikimit të fakteve të dhëna në kërkesë dhe vazhdimësisë së përzgjedhjes për shfrytëzimin e pensionit të aftësisë së kufizuar.

7. Procedurat e aplikimit dhe vlerësimit për pensionin e paaftësisë të perhershme duhet të përmbajnë rregulla të përcaktuara me qëllim të mbrojtjes së informatave mjekësore konfidenciale të aplikuesve të cilat do të përcaktohen me akte nënligjore.

Neni 10

Kushtet dhe kriteret për njohjen e së drejtës për pension të parakohshëm

1. Të drejtën për pension të parakohshëm e realizojnë të gjithë të punësuarit në kompleksin "Trepça" dhe në minierat e tjera të Kosovës, të cilët kanë humbur vendin e punës deri në fund të vitit 2004.

2. Pensionet e parakohshme do t'ju paguhën të gjithë minatorëve të kompleksit "Trepça" dhe minatorëve të tjerë të punësuar në minierat e Kosovës, dhe të punësuarve tjerë në miniera nëse:

2.1. janë shtetas të Republikës së Kosovës;

2.2. posedojnë dokumentet e identifikimit nga organi përkatës i Republikës së Kosovës;

2.3. nese kanë moshën prej pesëdhjetë (50) – gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeç;

- 2.4. kanë së paku dhjetë (10) vite stazh pune në miniera;
 - 2.5. nuk janë në marrëdhënie pune apo të vetëpunësuar;
 - 2.6. nëse dëshmojnë se iu është ndërprerë marrëdhënia e punës, pa fajin e tyre;
 - 2.7. janë të paaftë për punë, për shkak të përkeqësimit të gjendjes së tyre shëndetësore, me kusht që shkalla e invaliditetit të jetë mbi pesëdhjetë për qind (50%)
3. Aftësia e kufizuar prej pesëdhjetë për qind (50 %) që kërkohet në nënparagrafin 2.7 të paragrafit 2. të këtij neni, vlerësohet nga Komisioni Mjekësor i Ministrisë
4. Pensionet e parakohshme do të ndërpriten së paguari, nëse personi:
- 4.1. mbush moshën e pensionimit për realizimin e pensionit bazik të moshës;
 - 4.2. punësohet apo vetpunësohet;
 - 4.3. ka përmirësime të gjendjes shëndetësore mbi pesëdhjetë përqind (50 %) ose
 - 4.4. vdes.

Neni 11

Kushtet dhe kriteret për njohjen e të drejtës për pension invalidor të punës

1. Të drejtën në pension invalidor të punës e realizojnë të gjithë ish shfrytëzuesit e pensionit invalidor, nën moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeqare të cilët e dëshmojnë realizimin e kësaj të drejte me Vendim apo (fletëpagesë) të pensionit që tregon se kanë qenë shfrytëzues të pensionit invalidor të punës, sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor nr. 011-24/83 (Gazeta Zyrtare e KSAK-së nr. 26/83), para dates 01.01.1999.
2. E drejta në pension invalidor të punës iu njihet edhe të gjithë të punësuarve aktual, tek të cilët është shfaqur paaftësia e plotë për punë, si pasojë e lëndimit në punë apo e sëmundjes profesionale.
3. Lartësia e pensionit invalidor të punës është në shumë të njëjtë me pensionin bazik të moshës.
4. Verifikimin dhe vlerësimin e lëndimit në punë dhe sëmundjeve profesionale do ta bëjnë institucionet publike të specializuara të Mjekësisë së Punës në Republikën e Kosovës.
5. E drejta në pension invalidor të punës si dhe procedurat administrative për realizimin e kësaj të drejte, në mënyrë të detajzuar, do të përcaktohen me akt nënligjor, të nxjerrë nga Ministria.

Neni 12

Kushtet dhe kriteret për njohjen e të drejtës në Pension Familjar

1. Të drejtën për pension familjar e realizojnë të gjithë ish shfrytëzuesit e pensionit familjar të cilët janë nën moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare dhe të cilët realizimin e kësaj të drejte e dëshmojnë me Vendim apo fletpagesë të pensionit që tregon se kanë qenë shfrytëzues të pensionit familjar, para datës 01.01.1999, sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor nr.011-24/83 (Gazeta Zyrtare e KSAK nr.26/83).
2. Sipas paragrafit 1 të këtij neni, të drejtën në pension familjar e realizojnë, anëtarët e ngushtë të familjes, të ish të siguruarit që ka vdekur pas datës 01.01.1999, të cilët dëshmojnë se i siguruari ka paguar për pesëmbëdhjetë (15) vite kontributet për stazhin pensional.
3. Të drejtën në pension familjare e realizojnë anëtarët e familjes të të punësuarit/es, që kane vdekur pas vitit 01.01.1999, si pasojë e lëndimit në punë ose sëmundjes profesionale, pa marr parasysh kohëzgjatjen e stazhit të punës.
4. Të drejtën në pension familjar, sipas paragrafit 2 dhe 3 të këtij neni, e realizojnë:
 - 4.1. bashkëshorti/ja, deri në moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeç , që dëshmojnë se janë në kurore si dhe nuk janë në marrëdhënie pune ose të vetëpunësuar;
 - 4.2. Bashkëshorti/ja, nën moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare, i shpallur invalid i përhershëm dhe i pa aftë për punë.
 - 4.3. fëmijët deri në moshën tetëmbëdhjetë (18) vjeçare përkatësisht njëzet e gjashtë (26) vjeçare, nëse ofrojnë dëshmi përkatëse për vijimin e shkollimit të rregullt universitar .
5. Lartësia e pensionit familjar, sipas paragrafit 1, 2 dhe 3 të këtij neni është e njëjtë me lartësinë e pensionit bazik të moshës.
6. Në rastet, kur pas vdekjes së personave sipas paragrafit 2 dhe 3 të këtij neni apo pensionistit invalidor të punës, përveç bashkëshortit/es, shfrytëzues të pensionit familjar janë edhe fëmijët, atëherë shuma e pensionit familjar për secilin fëmijë rritet për njëzet përqind (20%) të pensionit bazik të moshës.
7. Nëse fëmijët janë pa asnjë prindër dhe i plotësojnë kushtet dhe kriteret për shfrytëzimin e pensionit familjar, baza e pensionit familjar, është në lartësin e pensionit bazik të moshës, dhe duke përfshi rritjen prej njëzet përqind (20%) sipas paragrafit 6 të këtij neni''.

Neni 13

Lartësia e shumës së pensioneve

Varësisht nga mundësitë buxhetore, kostoja e jetesës dhe inflacioni eventual, në fund të çdo viti për vitin e ardhshëm, Qeveria e Kosovës me propozimin e Ministrisë së Financave, me

vendim të veçantë, do të vendosë për lartësinë e shumës së pensioneve të përcaktuara me këtë ligj.

Neni 14

Harmonizimi i pensioneve me koston e jetesës

1. Harmonizimi i pensioneve me koston e jetesës do të bëhet një herë në vit duke rritur shumën e pensionit që duhet paguar me të njëjtën përqindje bazuar në Indeksin e Kostos së Jetesës të vitit paraparak.
2. Pasi të jetë aplikuar rritja me përqindjen rezultuese, shuma e pensionit që del do të rumbullakesohet me numrin më të afërt të plotë (të shprehur në Euro).
3. Indeksi i Kostos së Jetesës do të përcaktohet nga Ministria e Financave dhe do të reflektojë ndryshimet në mesataren e shpenzimeve të jetesës të pensionistëve.
4. Ministria e Financave, në përputhje me dispozitat e Ligjit nr. 2002/1 mbi metodologjinë e caktimit të lartësisë së pensionit bazë në Kosovë, do të jetë përgjegjëse për llogaritjet që kërkohen nga ky ligj dhe për përcaktimin e nivelit të rritjes së pagesave të pensioneve të përcaktuara me këtë ligj.
5. Në rast se ndonjë pension i paguar në bazë të këtij ligji, rritet me akt tjetër ligjor apo nënligjor, apo me ndonjë masë tjetër të autorizuar administrative, atëherë nuk do të zbatohet KRRJ për dy (2) vite kalendarike, duke filluar nga muaji kur rritja ka hyrë në fuqi.

Neni 15

Beneficionet Subjekt i Vështërsive Fiskale

Në rast të jostabilitet financiar dhe me qëllim të ruajtjes së disiplinës fiskale publike, zbatohet neni 36 i Ligjit nr.03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë dhe neni 4 i Ligjit nr.04/L-116 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë.

Neni 16

Kufizimet në numrin e pensioneve të paguara

Personat të cilët janë përfitues të të cilit do pension të Skemave pensionale të përcaktuara me këtë ligj, nën asnjë rrethanë, nuk mund të jenë përfitues të ndonjë pensioni nga skemat e veçanta pensionale të cilat menaxhohen dhe administrohen nga Ministria.

Neni 17
Përshtatja e moshës së pensionimit

1. Ministria, do të rishikojë moshën e pensionimit, jo më pak se çdo pesë (5) vjet, duke u bazuar në të dhënat zyrtare dhe do ta përshtatë atë sipas rritjes së jetëgjatësisë.
2. Mosha e pensionimit mund të përshtatet me shtesa prej gjysmë viti.

Neni 18
Detyrat dhe Përgjegjësit e Departamentit perkates per pensione

1. Departamenti perkatese per pensione i Ministrisë, është përgjegjës për menaxhimin dhe administrimin e skemave pensionale të përcaktuara me këtë ligj.
2. Departamenti veqmas është përgjegjës për:
 - 2.1. propozimin dhe përgatitjen politikave dhe strategjive lidhur me sistemin pensional në Republikën e Kosovës.
 - 2.2. menaxhimin dhe administrimin e procedurave të aplikimit dhe ankimit përmes, të cilave iu mundësohet personave që të aplikojnë për pensionet të parapara me këtë ligj;
 - 2.3. hartimin e akteve nënligjore që rregullojnë dhe përcaktojnë kriteret për njohjen e të drejtave në skemat pensionale të përcaktuara me këtë ligj ;
 - 2.4. administrimin e një procesi, sipas të cilit përcaktohen të drejtat sipas ankimit, në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni;
 - 2.5. menaxhimin me kohë të pagesave të pensioneve të pensionistëve të përcaktuara me dokumentet kontraktuale në mes të Ministrisë dhe ndonjëres nga bankat e vendit;
 - 2.6. mbajtjen e evidencës së faturave dhe mjeteve financiare për pagesën e pensioneve në pajtim me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike;
 - 2.7. përkujdesjen dhe mirëmbajtjen e dokumentacionit për të gjitha shpenzimet lidhur me shpërndarjen e pensioneve;
 - 2.8. monitorimin e statusit të personave që marrin pensione;
 - 2.9. çështje tjera, të cilat janë të përcaktuara me akte tjera nënligjore

Neni 19

Procedurat Administrative

1. Të drejtën në pension parashtruesi i kërkesës e realizon përmes parashtrimit të kërkesës në Ministri.
2. Kërkesa duhet të shqyrtohet dhe vendoset në afat prej gjashtëdhjetë (60) ditësh nga dita e parashtrimit të kërkesës.
3. Parashtruesi i kërkesës duhet të njoftohet me shkrim, lidhur me realizmin e të drejtës në pension.
4. Parashtruesi i kërkesës i paknaqur me vendimin e shkallës së parë, ka të drejtë të ushtrojë ankesë në organin e shkallës së dytë të Ministrisë.
5. Ankesa bëhet në formë të shkruar në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga dita e pranimi të vendimit.
6. Organi i shkallës së dytë, në afat prej gjashtëdhjetë (60) ditësh nga dita e pranimi të ankesës, nxjerr vendim dhe udhëzon palën për mundësinë e zhvillimit të procedurave të mëtutjeshme gjyqësore.
7. Pala e paknaqur me vendimin e organit të shkallës së dytë, me padi, në afat prej tridhjetë (30) ditëve, nga dita e pranimi të vendimit me shkrim, mund të hap konflikt administrativ pranë gjykatës kompetente.
8. Procedurat e aplikimit dhe të ankimit në mënyrë të detajizuar rregullohen me akt nënligjor të nxjerrë nga Ministria.

Neni 20

Pagesa e pensioneve

1. Të gjitha pensionet që paguhen sipas këtij ligji, do të fillojnë të paguhen nga dita e parashtrimit të kërkesës.
2. Pagesat bëhen vetëm në konton bankare të pensionistit, e cila është verifikuar nga Ministria gjatë shqyrtimit të kërkesës për pension.

Neni 21

Ndërprerja e pagesës së pensioneve

1. Pagesat e pensionit bazik të moshës dhe i aftësisë së kufizuar të përcaktuara me këtë ligj, do të ndërpriten, si në rastet e mëposhtme:

1.1. në rast të vdekjes së pensionistit, pagesa e pensionit ndërpritet në muajin pasues pas vdekjes së tij/saj;

1.2. në rast se përfituesi i pensionit bazik të moshës dhe i aftësisë së kufizuar, fiton nënshetësinë e shtetit, me të cilin Republika e Kosovës, nuk ka Marrëveshje Bilaterale për sigurime sociale;

1.3. nëse vlerësohet se parashtruesi i kërkesës ka bërë mashtrim apo keqinterpretim gjatë procesit të aplikimit ose gjatë monitorimit dhe inspektimit nga zyrtarët përgjegjës të Ministrisë, konstatohen prova materiale të rrejshme nga ana e pensionistit.

2. Pagesa e pensioneve për shfrytëzuesit e pensioneve kontributpaguese të përcaktuara me këtë Ligj, do të ndërpritet, si në rastet e mëposhtme:

2.1. në rast të vdekjes së pensionistit, pagesa e pensionit ndërpritet në muajin pasues pas vdekjes së tij/saj;

2.2. nëse vlerësohet se parashtruesi i kërkesës ka bërë mashtrim apo keqinterpretim gjatë procesit të aplikimit ose gjatë monitorimit dhe inspektimit nga zyrtarët përgjegjës të Ministrisë, konstatohen prova materiale të rrejshme nga ana e pensionistit.

Neni 22

Korrigjimet e pagesave të pensioneve

1. Kur personi është paguar më pak se shuma e pensionit, Ministria paguan borxhin e mbetur në kohën brenda muajit vijues.

2. Nëse personi ka vdekur, shumat e mbetura borxh ndaj personit para se të vdesë do t'i paguhet bashkëshortit/bashkëshortes së tij/saj, apo nëse ai/ajo nuk ka bashkëshort/e, shuma do t'iu paguhet fëmijëve në pjesë të barabarta, dhe në rast se personi nuk ka as bashkëshort/e as fëmijë, atëherë shuma iu paguhet prindërve të personit apo kujdestarit ligjor.

Neni 23

Pagesat e gabuara dhe pagesat e tepërta të pensioneve

1. Secili person që është pranues i ndonjë pagese të pensionit të bërë gabim në konton bankare të tij/saj, apo që iu është paguar ndonjë shumë më tepër sesa që i takon, do të kërkohet që ta kthejë shumën e plotë, pavarësisht arsyes së bërjes së pagesës së gabuar apo të tepërt.

2. Nëse një person me vetedije merr një pagesë të gabuar apo një pagesë të tepërt të pensionit, ai ose ajo duhet informojë pa vonesë rreth shumës së pranuar, Ministrinë.

3. Nëse Ministria, identifikon ndonjë pagesë të gabuar apo të tepërt ndaj një pensionisti apo personi tjetër, do të lajmërojë me shkrim personin rreth pagesës. Lajmërimi duhet

të përshkruajë shumën e pagesës, datën kur është bërë pagesa e tepërt dhe masat që ndërmerr Ministria për të përmirësuar pagesat e gabuara apo të tepërta. Këto masa mund të jenë:

3.1. zbritja e shumës nga pagesat e ardhshme për të siguruar përmirësimin e gabimit në kohën më të shkurtër të mundshme;

3.2. kërkesën me shkrim për të kthyer shumën ndaj personit.

4. Gjatë shqyrtimit të mënyrës dhe shpejtësisë së mbledhjes së pagesave të gabuara, Ministria, mund të marrë parasysh nevojat ekonomike të pensionistit dhe mund të riprogramojë kthimin e pagesave për të reflektuar rrethanat ekonomike.

5. Nëse një person që merr lajmërimin për një pagesë të gabuar ose të tepërt, nuk pajtohet me shumën e paguar që pretendon Ministria, ose me metodën, me të cilën ajo kërkon të kthehet pagesa, ai ose ajo mund të kërkojë rishqyrtim të procedurës.

6. Nëse pala refuzon të kthejë pagesat e paguara pa bazë ligjore, atëherë Ministria, do iniciojë procedurën gjyqësore ne Gjykatën perkatese

Neni 24 **Vdekja e pensionistit**

1. Ministria, do të ndërmarrë veprime me të cilat do të monitorojë burimet ekzistuese të informatave për të identifikuar pensionistët që kanë vdekur, me qëllim që të bëjë ndërprerjen e pagesës së Pensionit sa më parë që është e mundshme.

2. Shfrytëzuesit e pensionit bazik te moshes dhe shfrytëzuesit e pensioneve të parakohshme duhet të paraqiten në zyrat e caktuara nga Ministria një herë në gjashtë muaj me dokumentet përkatëse të identifikimit.

3. Ministria mund të suspendojë përkohësisht pagesën e pensionit nëse pensionisti nuk arrin të bëjë një gjë të tillë konform paragrafit 2 të këtij neni.

4. Suspendimi nga pagesa e pensionisteve ne shfrytezimin e pensioneve, do te percaktohet me akt nenligjor te nxjerr nga Ministria .

Neni 25 **Verifikimi dhe monitorimi i dëshmimeve të parashtruesit të kërkesës për pension**

1. Ministria do të krijojë një proces inspektimi për monitorimin e pagesave të pensioneve për të siguruar që personat të cilët marrin pension janë të kualifikuar dhe me rastin e inspektimit mund të verifikojë që:

1.1. personi që merr pagesa të tilla është në jetë;

1.2. kontoja bankare në të cilën paguhet pensioni është vërtetë konto e pensionistit të cilit i bëhet pagesa;

1.3. gjendja shëndetësore e personit që merr pension të aftësisë së kufizuar, të jetë në përputhje me diagnozat mjekësore;

1.4. ish-punëtorët e Kompleksit të Minierave të Trepçës dhe minierave të tjera të vendit që përfitojnë pensionin të parakohshëm, nuk mund të jenë të punësuar ose të vetëpunësuar dhe të duhen të jenë mbi pesëdhjetë për qind (50%) me aftësi të kufizuara, dhe

1.5. çdo verifikim tjetër që Ministria e vlerëson si të arsyeshëm dhe të nevojshëm për të siguruar menaxhimin dhe administrimin e mirëfilltë të pensioneve;

2. Kur vlerësohet se një person, nuk i plotëson kushtet dhe kriteret për pensionet e përcaktuara me këtë ligj, nga ai do të kërkohet që të kthejë shumën e pagesave që i është bërë atij ose asaj.

Neni 26

Shfrytëzuesit aktual të pensioneve

1. Të gjithë shfrytëzuesit aktual të pensioneve bazike të moshës, pensionistëve kontributpagues, të pensioneve të aftësisë së kufizuar, të cilat janë të përcaktuara me aktet ligjore dhe nënligjore të mëhershme, që nga data e hyrjes në fuqi e këtij ligji do të konsiderohen të kualifikuar dhe nga ata nuk do të kërkohet që të aplikojnë për pensionet e përcaktuara me këtë ligj.

2. Perjashtimisht nga paragrafi 1 i këtij neni, shfrytëzuesit aktual të pensioneve të parakohshme, duhet të aplikojnë, sipas dispozitave të këtij ligji, nga data e hyrjes në fuqi.

Neni 27

Shfuqizimi i dispozitave ligjore të aplikueshme

1. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji do të shfuqizohen këto ligje dhe akte nënligjore:

1.1. Neni 3 dhe 4 i Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2001/35 mbi Pensionet në Kosovë,.

1.2. Neni 2, 3 dhe 4 i Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2005/20 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Rregullores. nr.2001/35 mbi Pensionet,

1.3. Ligjin Nr. 2003/23 për Pensionet e Personave me Aftësi të Kufizuara (Rregullorja Nr. 2003/40 e UNMIK-ut);

1.4. Udhëzimi Administrativ Nr. 10/2007 për pensionim të parakohshëm për punëtorët e kompleksit “Trepça“ nën administrimin e UNMIK-ut dhe minierave me mihje nëntokësore në Kosovë;

1.5. Udhëzimi Administrativ Nr. 11/2007 për Zbatimin e Vendimit të Qeverisë nr. 13/2007;

1.6. Udhëzimi Administrativ Nr. 7/2004 për Përcaktimin e Lartësisë së Pensionit Bazë në Kosovë për vitin 2004;

1.7. Udhëzimi Administrativ Nr. 15/2009 për Rritjen e Pensioneve për Zbatimin e Vendimit të Qeverisë nr. 02/51;

1.8. të gjitha aktet e tjera nënligjore të cilat janë në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 28

Aktet nënligjore të aplikueshme deri në nxjerrjen e akteve të reja nënligjore

1. Me kusht që të mos jenë në kundërshtim me këtë ligj dhe deri në nxjerrjen e akteve të reja nënligjore për zbatimin e drejtë dhe të plotë të këtij ligji, aktet nënligjore të aplikueshme aktualisht do të vazhdojnë të mbeten në fuq si në vijim:

1.1. Udhëzimi Administrativ nr. 6/2003 për themelimin e Departamentit të Administratës Pensionale;

1.2. Udhëzimi Administrativ nr. 13/2004 për Administrimin e pagesave të skemës së pensioneve për personat më aftësi të kufizuar;

1.3. Udhëzimi Administrativ nr. 15/2004 për zbatimin e Ligjit të pensioneve për persona më aftësi të kufizuar;

1.4. Udhëzimi Administrativ nr. 03/2005 për procedurat e Monitorimit dhe rishqyrtimit të së drejtës për pensionet e aftësisë së kufizuar;

1.5. Udhëzimi Administrativ nr. 07/2005 për procedurat Administrative të kthimit të pagesave nga shfrytëzuesit e pensionit të aftësisë së kufizuar;

1.6. Udhëzimi Administrativ nr. 09/2005 për ndryshimet dhe plotësimet e Udhëzimit Administrativ nr. 09/2004 për procedurat e paraqitjes së kërkesës për pension të aftësisë së kufizuar ;

1.7. Udhëzimi Administrativ nr. 10/2009 për ndryshimin dhe plotësimin e Udhëzimit Administrativ nr. 09/2004 për Procedurat e Paraqitjes së Kërkesës për Pension me Aftësi të Kufizuara;

1.8. Udhëzimi Administrativ nr. 11/2009 për Administrimin e Pagesave të Skemave Pensionale;

1.9. Udhëzimi Administrativ nr. 13/2009 për Procedurat e Administrimit të Kthimit të Pagesave nga Shfrytëzuesit e Skemave Pensionale;

1.10. Udhëzimi Administrativ nr. 06/2010 për Procedurat e Riaplikimit për Pensionet e personave me aftësi të kufizuar;

1.11. Udhëzimi Administrativ nr.11/2010, për lajmërimin, suspendimin, riaktivizimin, riaplikimin dhe ndërprerjet e pagesave të pensionit themelor pas vdekjes së pensionistit.

Neni 29 **Nxjerrja e akteve nënligjore**

Për zbatim të drejtë dhe të plotë të këtij ligji, në afat prej gjashtë (6) muajsh nga dita e hyrjes në fuqi Ministria nxjerrë aktet përkatëse nënligjore.

Neni 30 **Zbatimi i veçant i ligjit**

Dispozitat e nenit 11, 12, të këtij ligji do të fillojnë të zbatuar, nga 01.01.2015, në përputhje me fondet buxhetore në dispozicion.

Neni 31 **Hyrja në Fuqi**

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas shpalljes në Gazetën zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 04/L-131
06 maj 2014

Kryetari i Kuvendit të Republikës së Kosovës,

Jakup KRASNIQI